

TŘI PROUDY JEDNÉ LITERATURY

- období po roce 1968
- období tzv. normalizace
- srpnová okupace r. 1968
- společenský vývoj se zastavuje
- literatura se rozděluje do tří proudů
- dotkl se i Svazu československých spisovatelů (významní organizace) – v čele J. Seifert
 - jeho činnost zastavena
 - vydávání literárních periodik
- desítky literátů odešly do politického exilu, vyobcování z veřejného života (M. Kundera, Václav Havel), věznění; Charta 77
- převládá dobrovolný i nedobrovolný konformismus
- kategorie „trpěných“ spisovatelů – občas můžou vydávat, ale musí vyhovoat požadavkům strany
- těžištěm – samizdatové a exilová literatura → nedostupnost
- některé autory lze zařadit do všech proudů (např. Seifert)

1. Oficiální literatura

- politizace, změlčení myšlenek
- nedostatek nových témat
- pozie: Žáček, Sýs, Černík
- próza
 - schematismus, nedostatek témat a hrdinů → autoři unikají k přírodě (Ota Pavel), k pseudohistorismus (Neff), erotismus, a něco (Páral)
 - Páral, Pavel, Körner

2. ineditní (samizdatová) a exilová literatura

- edice Petlice – Ludvík Vaculík
- Edice Expedice – Havlovi
- Kvant – J. Vladislav
- 68' Publishers
- proud písničkářů (navazují na V. Hraběte) – K. Kryl, J. Suchý, K. Plíhal, Nohavica
- undergroundová literatura
 - Ivan Martin Jirous (zvaný Magor) – Plastic People
- próza – Karel Pecka, Eva Kantůrková
- postmoderna – Kundera (Nesmrtelnost), Kratochvíl, J. Topol

3. Drama

- oficiální: Jan Drda, František Hrubín
- neoficiální: Josef Topol, Karel Kohout, Milan Ude

Oficiální literatura

PÁRAL, Vladimír

- 1932
- původně chemik
- zvláštní styl

- popisoval zmechanizovaný život lidí ve společnosti
- skepse k užitečnosti práce
- neupřímné lidské vztahy
- **černá pentlogie**
 - ***Veletrh splněných přání (1964)***
 - ***Soukromá vichřice (1966)***
 - podtitul: laboratorní zpráva ze života hmyzu
 - hrdinové: 4 páry, které se pokoušejí najít východisko ze zprázdnělého života
 - ***Katapult (1967) – později zfilmovaná***
 - ***Milenci a vrazi (1969)***
 - odehrává se v domě 2000 – symbol současného světa
 - probíhá střet mezi modrými (už se vyšvihli a bojí se aby o své místo nepřišli) a červenými (draví plebejci – chtějí se vyšvihnout, zlepšit svůj stav)
 - ***Profesionální žena***
 - parodické
 - inspiroval se v kýči, pohádce
- **bílá tetralogie**
 - pokusil se parodicky podat kladného vztahu k životu
 - ***Mladý muž a bílá velryba (1973)***
 - zfilmováno
 - ***Radost až do rána (1975)***
 - ***Generální zázrak (1978)***
 - ***Muka obraznosti (1980)***
- dnes se s páralem nesetkáme → scifi knihy
 - „dnes se s ním nesetkáme – začal psát scifi“

NEFF, Vladimír

- 1909 – 1983
- začínal psaním parodií na detektivky, psal psychologickou prózu
- proslul autobiografickou pentalogií, byla později zfilmována
 - sága o rodu Bornů a Nedobylů
- ***Sňatky z rozumu (1957)***
 - zachycuje charakter a okolnosti
 - nejkvalitnější lit. v době normalizace
- ***Císařské fialky (1958)***
 - parodie
- ***Zlá krev (1959)***
- ***Veselá žena (1961)***
- ***Královský vozataj***
- romány:
 - ***Královny nemají nohy (1973)***
 - ***Zná někdo tento román? Sáro, řekneš nám o čem to je? ... Sára neví.***
 - ***Nic? Nikdo nic? ... Jiřina: Asi tedy ne no...***
 - ***Tak nic no, jdeme dál...***
 - ***Prsten Borgia (1975)***
 - ***Krásná čarodějka (1980)***
- slovník:

- Filozofický slovník pro samouky aneb Antigorgiás (48, rozš. 93)

PAVEL, Ota

- 1930 – 1973
- vlastním jménem – Otto Popper
- v jeho prózách se dozvídáme, že žil v zajímavé rodině, pracoval ve firmě Electrolux
- sukničkář
- své postavení cítil **úkorně**
- píše hodně o rybaření – z dětství s tatínkem
- odehrává se před 2. sv. válkou
- později vliv války, ocitají se v koncentračním táboře, ale přežijí
- začal psát prózy spojené se sportem
- na olympiádě vyhrál skoky na lyžích
- postihla ho bipolární porucha – maniodepresivní psychóza
- v roce 73 umírá
- **Smrt krásných srnců (71)**
- **Jak jsem potkal ryby (74)**
- p. **Zlatí úhoři**
- příběhy tragikomické, poznamenané válkou
- Berounka... končí odjezdem táty do konc. tábora
- vyjadřuje vztah k přírodě
- sportovní povídka – **Pohádka o Raškovi**
- povídka **Dukla mezi mrakodrapy**
- **ukázka str. 195 – 199**

Samizdatová a exilová poezie

Underground (2. a 3. vlna)

- 2. generace – M. Knížák, Pavel Zajíček, Vratislav Brabnec
- 3. generace – Jáchym Topol, J. Krchovský,

JIROUS, Ivan Martin (1944)

- vstoupil do podvědomí veřejnosti v souvislosti s procesem proti sk. Plastics
- vedoucí kapely
- za hanobení národa → přes 8 let ve vězení
- **Magorovy labutí písně (1986)**
 - dvě polohy:
 - prostý jazyk, naivní poezie
 - intelektuální náročná poezie, plná ironie, citací, připomíná epigramy, žalmy

Písničkáři

KRYL, Karel (1944-1994)

- **Bratříčku zavírej vrátka**
 - gramofonová deska (1969)
- 20 let v exilu
- po r. 89 se vrátil na pódia
- jeho písničky – protestsongy

- **Knížka Karla Kryla (72, 90)**

SUCHÝ, Jiří (1931)

- herec, hudebník, výtvarník, malíř,
- zakladatel a šéf divadla Semafor
- humor – jednoduchost,
- navazuje na dadaismus, poetismus
- spolupracoval s Jiřím Šlitrem, Ferdinandem Havlíkem
- **Zuzana je sama doma (1960)**
- Kabaretní revue – kombinace malých forem
 - **Jonáš a tingl-tangl (1962)**
 - **Kytice (1972)**
- **Klokočí (1974)**
 - soubor textů, úvah
- další písničkáři: Jan Vodňanský, Jan Burian, Jiří Dědeček, Vlastimil Třešňák, Jaroslav Hutka, Vladimír Merta, Jaromír Nohavica, Svatopluk Karásek, Karel Plíhal,

Drama

- divadlo po roce 1968
- text-appel
- tzv. melé scény: Semafor (Suchý + Šlitr); Nediadlo Ivana Vyskočila; Divadlo Jára Cimrmana
- absurdní a modelové drama: divadlo Husa na provázku, HaDivadlo (A. Goldflam)
- tzv. V. Chramostová, Divadlo Za branou (- M Uhde, I. Klíma)
- „coolness“ dramatika
 - thrillery, sociální a naturalistické drama

HAVEL, Václav

- z podnikatelské rodiny
- vystudoval večerní gymnázium
- z ČVUT ho vyhodili (komunisti)
- na vojně se začal věnovat divadlu
- Na zábradlí a Za branou
- jevištní technik
- poezie
- časopis Květen
- jeho hry hrálo divadlo Na Tahu → „Hrádeček“
- bytové divadlo V. Chramostové
- **Devět aktovek**
- **Žebrácká opera (1975)**
 - podle Bertolda Brechta
- **Audience**
 - 2 osoby u stolu pijící pivo (Ferdinand Vaněk)
- **Zahradní slavnost**
 - Hugo Pludek – génia „oportunistu“ (zpátečník – ustrnulý)
 - Uchází se o zaměstnání – dostává se na zahradní slavnost pořadanou Likvidačním úřadem
 - setkává se s Tajemníkem a Tajemnicí Likvidačního úřadu, Zahajovač
 - rychle si osvojí jejich fráze
 - způsobí likvidaci Likvidačního úřadu i slavnosti
 - vrací se domu s novým zaměstnáním
 - nový Komise pro zahajování a likvidování
 - groteskní komické, absurdní – jazykově
 - pevně zasazuje do doby budujícího socialismu (rozdíl oproti Beckettovi...)

- **Vyrozumění**
 - absurdita totalitního systému
 - motiv byrokracie
 - inspirace Orwellem
 - jde o jazyk
 - protagonisté se snaží prosadit nový, umělý úřední jazyk – ptydepe
 - dokonalé vyloučení emocionality → nepřesností, mnohoznačností,
 - neprosadí, ale vznikne nový jazyk – Churokor
- **Ztížená možnost soustředění**
 - Dr. Huml – ústřední postava – sepisuje stať o morálce a smyslu života, ocitá se v situaci, kdy je sám, váhá mezi manželstvím a mileneckým vztahem
 - kniha autobiograficky ovlivněná
- **Vernisáž (1975)**
- **Largo desolato (1984)**
- **Pokoušení (1985)**
- **Asanace (1987)**
- **Odcházení**
- -